

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Szelektív RoadShow: interaktív programsorozat

**A tudatos vásárlás. A hulladékcsökkentés lehetőségei.
Ökocímkék.**

FM-LSZF/2017.01/ KNSZF/170-8/2017. azonosítószámú Hulladékút c. pályázati projekt keretén belül

SZELEKTÍV ROADSHOW ELMÉLETI KIADVÁNY

Készítette: Pósa Kornél

2018.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Spórolási Típek

Magyarországon sajnos ma már átlagosan 1 kg/nap szemetet "termelünk" fejenként.

Ez azt jelenti, hogy egy átlagos háztartásban évente **350kg/fő** hulladék keletkezik, amihez további **150-170 kg/fő** hulladék járul hozzá a közterületekről és a munkahelyekről összegyűjtött "kommunális" hulladék formájában. E mennyiségből közel **52 kg/fő/év** kerül szelektíven begyűjtésre, majd hasznosításra, **42 kg/fő/év** a fővárosi hulladékégetőben energetikai hasznosításra. A maradék 80% (~375 kg/fő) továbbra is hulladéklerakókba kerül! *Spórolási típek. Hulladékból termék.* 2018. 03. 19. <http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/erdekesseg/sporolas/> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Bár a szelektív gyűjtési rendszer mintegy 4,5 millió lakos számára elérhető, amint az előbbi számokból is látszik, van még hova fejlődünk e téren.

Mit tehetünk, hogy ez ne így legyen? Hát váljunk környezettudatosak!
Mit is jelent mindez? Íme, a környezettudatos ember ismérvei:

A környezettudatos ember:

- Lehetőség szerint nem vásárol olyan dolgokat, amire nincs szüksége, ezért listát csinál.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

- Vásárlásai során magával viszi bevásárló szatyrát, valamint a korábban kapott műanyag zacskókat, hogy ne kelljen feleslegesen újabb zacskókat kérnie.
- A használt zacskót otthon újrahasználja, például szemetet rak bele.
- Igyekszik olyan termékeket vásárolni, melyek visszaváltható csomagolásban vannak, különösen akkor, ha ugyanazon termék esetén lehetősége van a választásra a visszaváltható és az eldobható csomagolás között.
- Jobban kedveli az utántöltő csomagolásban lévő termékeket a drágább készre csomagolt termékeknél.
- Igyekszik környezetbarát emblémával ellátott termékeket, illetve olyan termékeket vásárolni, melyek a belőlük képződő hulladék kezelését nehezítő veszélyes összetevőket nem tartalmaznak, illetve kevesebbet tartalmaznak és/vagy hulladékként történő kezelésük egyszerűbb módszerekkel is biztonságosan megoldható.
- Megnézi a termékek minőség megőrzési idejét, s csak olyan és annyi terméket vesz, amennyit a minőség megőrzési idő elteltéig felhasznál.
- A termékek hulladékká válása előtt törekszik azok újra-használatára (például a konzerves üvegekbe befőttet tesz el, vagy más dolgok tárolására használja), a vissza-váltható csomagolásokat visszaváltja, a használt termékeket értékesíti vagy karitatív szervezeteknek vagy más rászorulóknak elajándékozza, illetve elviszi a hulladék-kezelési rendszerek keretén belül kialakításra kerülő újrahasználati központokba.
- Akinek lehetősége van a biológiailag bontható hulladékok kezelésére (pl. kertés házban lakik), az a mindennapi élet során képződő biológiailag bontható melléktermékeket, mint például az élelmiszer feldolgozás maradék-anyagait, házilag komposztálja, s a képződő komposztot talajerő utánpótlásra és a talaj vízvisszatartó képességének javítására felhasználja.

Szórolási tippek. A környezettudatos ember. Hulladékból termék. 2018. 03. 19.
http://hulladekboltermek.hu/cikk/0917/520555/20090422_sporolasiti_1.htm
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

A képződő hulladékkal a környezettudatos ember többek között a következőket teheti:

- Elolvassa a termékismertetőket, s amennyiben azokon a képződő hulladék kezelésére vonatkozó előírások vannak, a későbbiek folyamán az abban foglaltaknak megfelelően jár el.
- Az önkormányzat által tervezett hulladékkezelésnek megfelelően szelektíven gyűjti a hulladékokat, s azokat az arra kijelölt központi gyűjtőhelyekre viszi: a műanyag, üveg-, fém- és papírcsomagolást a hulladékgyűjtő-szigetekre és a hulladékbegyűjtő-udvarokra, a veszélyes hulladékokat és az egyéb speciális kezelést igénylő hulladékokat a hulladék-begyűjtő-udvarokra, illetve a gyártók által kijelölt gyűjtőhelyekre, a komposztálható szerves hulladékokat a

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

hulladékbegyűjtő-udvarokra, illetve az önkormányzatok által kijelölt edényzetekbe, az egyéb hasznosítható hulladékokat pedig a hulladékkezelők által kihelyezett edényzetekbe helyezi el.

- Új elektromos és elektronikus termék, elem és akkumulátor gyógyszerek vásárlásakor a régit, lejártat visszaviszi a kereskedőnek, forgalmazónak.
- A ronccsá vált gépjárművét autóbontóba viszi.
- A háztartási hulladékkal együtt nem kezelhető hulladékot hulladékbegyűjtő-udvarba viszi vagy a szervezett lomtalanításokkor rakja ki az önkormányzatok által meghatározott módon.
- A hasznosítható hulladékok egy részét hulladékkereskedőknek is értékesítheti (például fémek).
- Ügyel arra, hogy a szelektíven gyűjtött hulladékok - a hasznosításuk elősegítése érdekében - tisztán és megfelelően előkészítve (összenyomva, összerendezve, megfelelően csomagolva stb.) kerüljenek összegyűjtésre.
- Nem szemetel, és környezetét tisztán tartja.
- Fellép a szemetelőkkel és az illegális hulladéklerakókkal szemben.

Spórolási tipp. A környezettudatos ember. Hulladékból termék. 2018. 03. 19.
http://hulladekboltermek.hu/cikk/0917/520555/20090422_sporolasiti_1.htm (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Minden vásárlás egy döntés, szavazat. Minden vásárláskor szavazunk az adott termék előállítójára, annak csomagolóanyagára és természetesen a felhasznált alapanyagokra! Kövesd a "Tudatos vásárlók 12 pontját" és ne hagyd, hogy bármivel (szó szerint) megegyessenek!

A tudatos vásárló (új) 12 pontja

1. Az állattartás jobban hozzájárul a klímaváltozáshoz, mint a közlekedés. Egyél kevesebb húst és tejterméket. A klíma és az egészséged is meghálálja.
2. Egyél több, a környékről származó zöldséget, gyümölcsöt, élelmiszert. Így a helyi gazdaságot támogatod, és a szállítással járó környezetterhelés is csökken.
3. Igyál csapvizet. A legtöbb helyen tökéletes, nem kell csomagolni és kamionnal szállítani. Olcsóbb is.
4. Szigetelj. A legtöbb energiát fűtésre használjuk.
5. Kapcsold ki, vedd lejjebb a légkondit. Vedd lejjebb a fűtést.
6. Kerüld a vegyszereket: válaszd a bioélelmiszert, a friss élelmiszert, a minősített bio- és natúr kozmetikumokat és tisztítószeret, a vegyszeres kezelés nélküli ruhákat, bútorokat, házakat.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

7. Járj többet gyalog, biciklivel vagy közösségi közlekedéssel. Így többet mozogsz és kevesebbet füstöl(ög)sz.
  8. Nyaralj itthon. Fogadjunk, hogy még egy csomó jó helyen nem voltál.
  9. Tartós, hosszú élettartamú, javítható tárgyakat vásárolj. És előtte mindig kérdezd meg magadtól: biztos kell ez?
  10. Ha elromlott: javíttasd.
  11. Tanuld meg, hogyan hatnak a reklámok. Így tudsz majd tényleg ellenállni.
  12. Nézz utána, milyen céghez kerül a pénzed, jó vagy rossz vállalatok működését támogatód. (Hogyan bánnak az alkalmazottakkal, az állatokkal, környezetbarát-e a működésük, etikus-e a marketingjük stb.)
- +1: Nem kell mindent egyszerre. Kis lépésenként alakítsd át az életmódod. Kezd a legvonzóbb, legérdekesebb vagy legkönnyebb dologgal, de ne ragadj le ezeknél! Sose veszítsd szem elől: a fogyasztás nem boldogít.

*A tudatos vásárló (új) 12 pontja. Tudatos vásárló. 2018.03.19.
<http://tudatosvasarlo.hu/12pont> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)*

Előzzük meg a hulladék keletkezését!

Nem kérünk szórólapot!

Évente több, mint 26kg szórólapot kapunk fejenként, amiért kb 80kg fát kell kivágni!
Letölthető a www.hulladek.eu oldalról.

Nem kérünk szórólapot! http://diak.hulladekboltermek.hu/kreativ_anyagok/letoltes/
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

A korszerű hulladékgazdálkodásban a megelőzés a legelső lépés, hiszen "az a hulladék a legjobb, ami nem is keletkezik". Ennek érdekében hulladékszegény technológiákat, gazdasági ösztönzőket kell bevezetni.

- Mit kezdünk tehát a keletkezett hulladékokkal?
- Hogyan tudnánk csökkenteni ezt az óriási keletkező hulladékmennyiséget?
- Hogyan tudnánk csökkenteni a környezetre gyakorolt terhelését, szennyezését?

Ezekre a kérdésekre ad választ a következő prioritási (fontossági) sorrend, melyet betartva hatékonyan lehet csökkenteni a hulladékok mennyiségét és környezetre

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

gyakorolt terhelésük mértékét.
A korszerű hulladékgazdálkodásban ez az első lépés, hiszen "az a hulladék a legjobb, ami nem is keletkezik". Ennek érdekében **hulladékszegény technológiá**kat, **gazdasági ösztönző**ket kell bevezetni:

- A betétdíjas csomagolás alkalmazása
- Hosszú élettartamú termékek gyártása
- Kisebb tömegű termékek gyártása
- Javítható termékek gyártása, a kisipari javító szolgáltatások támogatása
- Termék helyettesítés - a hulladékképző termék felváltása
- Takarékos termékhasználat - a használati idő növelése
- A fogyasztás csökkentése - bizonyos termékekről való lemondás
- Környezetterhelő termékek adóztatása (pl. írországi szatyoradó)

A hulladékképződés megelőzését szolgáló intézkedésekről a **2012. évi CLXXXV. törvény 4. melléklete szól.**

A másik lehetséges megelőzési technika a **környezettudatos vásárlás**. A megnövekedett kínálat, a reklámok és az akciók sokszor felesleges vásárlásokba "hajszolnak" bele minket, melynek vagy az az eredménye, hogy fogyasztás előtt lejár a szavatossága, vagy nem használjuk. További információk a www.tudatosvasarlo.hu oldalon.

Az egyik lehetséges és leghatásosabb megelőzési technika a környezettudatos vásárlás. **A vásárlás egy döntés.** Eldöntheted, mit és kit támogatsz pénzeddel, és mit nem. Nem kell támogatnod a környezetszennyezést, vegyszerezést, gyermekmunkát, a buta, káros és felesleges dolgok tömeges gyártását. Vásárolj tudatosan, piacon és támogasd ezzel is a hazai termelőket, a hazai élelmiszer előállítását! *Megelőzés. Hulladékból termék.*
2018.03.19. <http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/>
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Napjainkban újra népszerűek lettek az őstermelői piacok, melyek felemelkedését a Vidékfejlesztési Minisztérium Vidékstratégiája is magába foglalja. 2011. augusztus 31-én nyílt az első budapesti magyar termelői piac a kőbányai Liget téren. Régi probléma látszik megoldódni a Liget téri piac nyitásával, hiszen a magyar őstermelőktől származó

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

termékek - ha nem is hiánycikknek, de legalábbis - nehezen beszerezhető élelmiszereknek számítottak eddig Budapesten. A hazai őstermelői termékek megvásárlásával és fogyasztásával nemcsak egészségesebb táplálékhoz jutunk, de környezetbarát módon, olyan terméket választottunk, mely nem utazta többször körbe a Földet, sőt, egyes társadalmi problémáinkra is gyógyírként szolgálhat. *Megelőzés.*

Hulladékból

termék.

2018.03.19.

<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/>

(Utolsó

letöltés: 2018.03.19.)

Ajándékozás

A mi kultúránkban az ajándékozás a szeretet egyik kifejező eszköze. Egy indián törzsnél viszont betegségnek számít a birtoklás iránti vágy. Akin észreveszik, hogy túlságosan lázba hozzák a tárgyak, azért komolyan aggódni kezdenek. A betegség gyógymódja az, hogy az illetőt addig halmozzák el mindenféle ajándékkal, amíg a tünetei el nem múlnak. A "fejlett" társadalmakban az emberek karácsony előtt órákat állnak sorban, hogy drága ajándékokat vásároljanak a szeretteiknek. Vajon ezzel szerezhetik nekik a legnagyobb örömet?

Az ajándék biztos, hogy csak egy tárgy lehet?

Az alábbi ajándékutalvány lehetőséget ad arra, hogy igazi meglepetést, közös programot, vagy kényeztetést ajándékozz, mert a közösségi élmény lehet nagyobb örömet okoz, mint egy tárgy.

(Tükörben a Világ kiállítás, Jagodics Edit) *Megelőzés. Hulladékból termék.* 2018.03.19.

<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/>

(Utolsó

letöltés: 2018.03.19.)

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

AJÁNDÉK UTALVÁNY			
CÍMZETT	FELADÓ		
SZERETETEM JELÉÜL...			
...ALKALMÁBÓL			
ÉRVÉNYESSÉG:	ÉV	HÓ	NAP

KOMPOSZTÁLÁS

A komposztálás során a szerves hulladékból (**zöld javak**), a növények számára felvehető hasznos tápanyag, magas **humusz** tartalmú **komposzt** keletkezik. A háztartásunkban keletkező szemet egyharmadát is megelőzhetjük, ha a konyhai- (zöldség- és gyümölcsmaradványok, kávézacc, teafű, tojáshéj, vágott virág), és a kerti hulladékokat (fűnyesedék, ágak, elszáradt növények) külön gyűjtjük és komposztálással hasznosítjuk! Komposztálhatunk helyben, prizmában, fa keretben, műanyag silóban, fém hálóban, vagy éppen bontott téglából épített komposztálóban. Sokan a hely szűkére hivatkoznak, pedig már komposztálhatunk lakásunk erkélyén, családi házunk kertjében, társasházunk udvarán, munkahelyi közösségben, oktatási-, kulturális-, szociális intézményben, vagy éppen közparkban. Ezekre mind van már lehetőség Magyarországon, a legújabb sikeres kísérlet a Lakóközösség Program: <http://www.komposztmester.hu>. **A Komposztmester Kft.** a zöldjavak megmentését, helyben tartását és hasznosítását tűzte ki zászlajára. **Komposztálási programjaik** egyre több helyen elérhetők Budapesten, érdemes megkeresni civil partnereiket lakókörnyezetünkben is, mert sokat segíthetnek a **fenntartható életvitelben**. Ne feledjük, komposztálással megspóroljuk szemetünk mennyiségének egyharmadát!

Ha a komposztálás mellett gazdálkodni is szeretnénk, érdemes a **permakultúra** fortélyaival megismerkedni. Ennek egyik érdekessége a komposztálót és a veteményest ötvöző **komposztáló kas**. Ennek segítségével a szerves hulladékok egyből hasznosulnak és a haszonnövényeket táplálják. Így biztonságos és finom élelmiszerforrást hozunk

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

létre, továbbá gazdálkodóvá válhatunk. *Megelőzés. Hulladékból termék.* 2018.03.19.
<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/> (Utolsó
letöltés: 2018.03.19.)

A komposztálás témaköréhez tartoznak a lebomló használati tárgyak is. Itt már mindent megtalálhatunk a lebomló tányéroktól kezdve az evőeszközökig. Ezeknél azonban ésszen kell tartanunk, hogy az élelem előállítása jóval előrébbvaló, minthogy csomagolást gyártsunk az ehető, természetes alapanyagokból. Ehhez

hasonló logikai bukfcnc látható a **bioüzemanyagok** területén, ahol a kukoricából bioetanol készül.

Nézzük meg közelebbről a **lebomló műanyag szatyrok, nylonzacskók esetét**. A "**biológiai úton lebomló**", környezetbarát zacskók már első hallásra is felvetnek pár kérdést. Létük értelme és célja az, hogy a hulladéklerakóra kerülve a szemét közt lebomoljanak. Ehhez két komoly feltétel nem teljesül a lerakón, az oxigén jelenléte, mivel a tömörített hulladéktestből ez pont ki van szorítva (ld. Lerakás) illetve a fény, ami a föld alatt nem jellemző jelenség. Tehát szó sincs mikroorganizmusok általi szerves lebomlásról! Egyes szatyrok tartalmazhatnak különböző katalizátoranyagokat, melyek hatására a műanyag láncok gyorsabban szétesnek. Valóban léteznek természetes alapanyagokból - például burgonya-, vagy kukoricakeményítőből - készülő zacskók, de a Magyarországon forgalomban lévő bioszatyrok jelentős része nem ilyen! Újabb logikai bukfcnc: A lebomló szatyor a szelektív hulladékok közé dobva, rontja az újrahasznosított termék minőségét, mivel degradáló anyagokat tartalmaz.

MEGOLDÁS: Vásárláshoz **textil-, vászontáskát,** vagy bevásárló **kosarat** kell használni.

Megelőzés. Hulladékból termék. 2018.03.19.
<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/> (Utolsó
letöltés: 2018.03.19.)

Ha új ruhát veszel, válaszd a lenti logókkal ellátott termékeket!

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

OEKO-TEX® Standard 100

A felhasználó számára megbízható védjegy, a textil- és ruhagyártók részére pedig az ártalmatlan anyagok megítéléséhez egységes biztonsági mértékrendszer: A követelményrendszer következőkre terjed ki:

- törvényben tiltott anyagok, mint a rákkeltő színezékek
- törvényben szabályozott anyagok, mint formaldehid, lágyítószer, nehézfémek vagy pentaklór-fenol
- a mai ismereteink szerint egészségügyi szempontból kérdéses, azonban jelenleg még törvényben nem szabályozott vagy tiltott anyagok, mint peszticidek, allergén színezékek vagy szerves ónvegyületek
- olyan paraméterek, mint színtartóság és egy bőrbarát pH érték, mely a felhasználóegészségéről való gondoskodását szolgálja

Megelőzés.

Hulladékból

termék.

2018.03.19.

<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/>

(Utolsó

letöltés: 2018.03.19.)

Komposztálható tányérok mosogatásmentes bulihoz

Cukornád, búzakorpa, pálmalevél, mi a közös bennük? Mindegyikből készítenek eldobható ökotányérokat, de a lista még nem teljes. Nézzük, miből választhat és hol veheti meg ezeket, aki eldobható poharas, tányéros bulit szervezne, és kerülné a műanyag darabokat.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Fenntarthatóság szempontjából az elmosható evőeszközök és tányérok a legjobbak, de előfordulhat, hogy egy olyan kültéri helyszínen tartjuk a bulit, ahol nem úszhatjuk meg az eldobható evőeszközöket, tányérokot. Szerencsére már választhatunk többféle öko-, (a műanyagnál fenntarthatóbb) helyettesítő termék közül.

Milyen anyagokból készülnek, és miért öko?

Búzakorpa (ehető): 100% préselt búzakorpa, adalékanyag-mentes
A termék biológiailag lebomló, 30 nap alatt otthoni körülmények között is komposztálható. Gluténérzékenyek számára nem ajánlott!

Pálmalevél: Többféle technológiával készül. Tömörítéssel és egyszerű varrással. Utóbbinál pálmalevél-rostokból készül a tányér darabjait rögzítő cérna is, vagyis tényleg semmilyen szintetikus anyagot nem tartalmaz. Ez a típus nagyjából egy almacsutkával egyidőben komposztálódik. Már csak az a kérdés, hogy milyen forrásból származik.

Cukornád: A cukornádból készült tányérok is komposztálhatók!

Fa/bambusz: Komposztálható. Szerencsés, ha fenntartható erdőgazdálkodásból származik.

Cellulóz: Papírrostból készül, 100%-ban komposztálható

Karton: Szelektíven gyűjthető, újrahasznosítható.

Komposztálható tányérok mosogatásmentes bulihoz. Tudatos vásárló. 2018.03.19.
<http://tudatosvasarlo.hu/cikk/komposztalhato-tanyerok-mosogatasmertes-bulihoz>
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

“Egyforma, mint két tojás”

De a tojások csak látszólag egyformák. Van, amelyiket olyan tyúk tojt, amelynek egész életében csupán egy A4-es lapnyi hely jut, egészen az olyan szárnyasokig, akik természetes körülmények között élnek. A csomagolás és a tojás jelölését a 74/2003 (VII. 1) FVM rendelet valamint a 557/2007/EK rendelet szabályozza. A tojáson lévő számok sok mindent elárulnak. Lássuk, mit is!

Az első számjegy az alkalmazott **állattartási technológia** kódja:

- 0 – biotojás, ökológiai tartásból;
- 1 – szabadtartás, kifutós tartási rendszerből;
- 2 – alternatív vagy mélyalmos tartási mód;
- 3 – ketreces tartásmód

Utána következik a **származási ország** betűkódja, ami a magyar tojás esetében “HU”. Ezután az **állattartó telep** azonosítója, ahol az első két szám a megye vagy a főváros kódja:

- 01 – Baranya
- 02 – Bács-Kiskun
- 03 – Békés
- 04 – Borsod-Abaúj-Zemplén
- 05 – Csongrád
- 06 – Fejér
- 07 – Győr-Moson-Sopron
- 08 – Hajdú-Bihar
- 09 – Heves
- 10 – Komárom-Esztergom
- 11 – Nógrád
- 12 – Pest
- 13 – Somogy
- 14 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
- 15 – Jász-Nagykun-Szolnok
- 16 – Tolna
- 17 – Vas
- 18 – Veszprém
- 19 – Zala
- 20 – Budapest

Ezt követi az **állategészségügyi kerület** sorszáma, a tojótyúk jelölése “T”, az **állattartó telepkétjegyű** sorszáma, és a legvégén általában perjellel elválasztva az **istálló** száma.

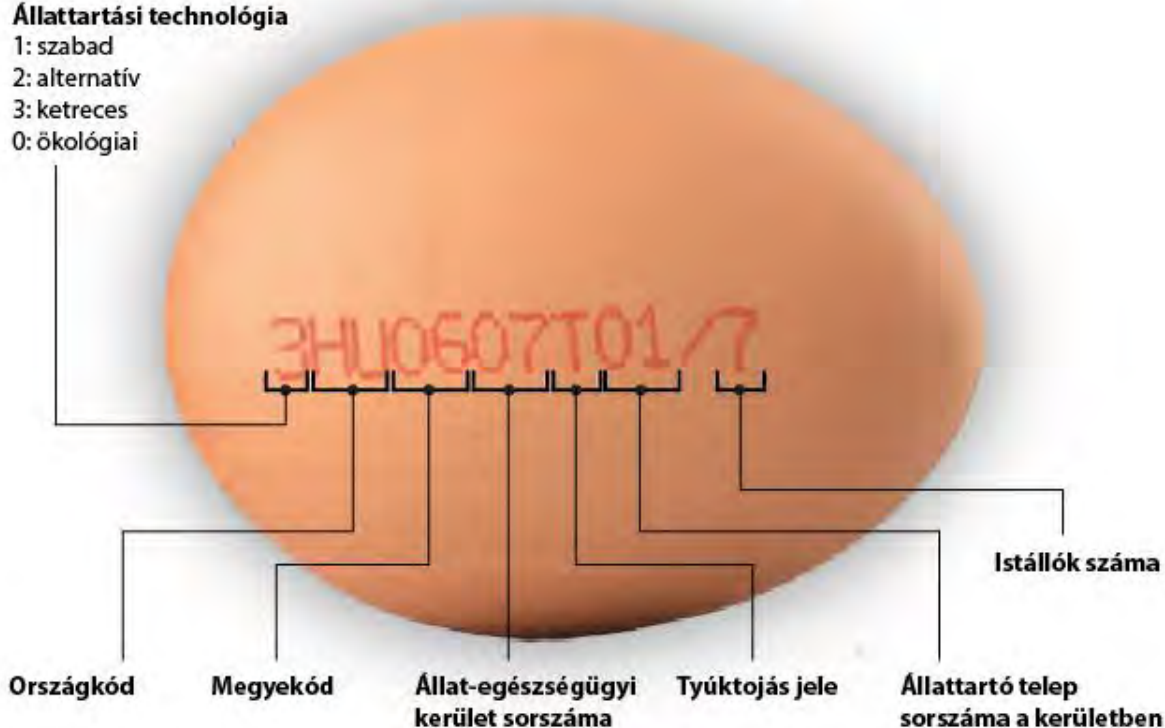
A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Vásárlás előtt érdemes kinyitni a dobozt, és megnézni a tojás kódját is, ugyanis hiába derül ki a dobozról, hogy Magyarországon csomagolták, a tojás még származhat külföldről.

A tojásokon található jelölések jelentése

Állattartási technológia

- 1: szabad
- 2: alternatív
- 3: ketreces
- 0: ökológiai

Forrás: Nébih / MN-grafika

A **piacon történő értékesítéskor** legfeljebb 50 db tojótyúkgig a termelőnek nem kell jelölnie a tojást, de az értékesítés helyén fel kell tüntetni a termelő gazdaságának nevét és címét. Ilyen módon hetente legfeljebb 360 db tojást szabad értékesíteni, ennél nagyobb mennyiség esetén a tojást jelölni kell. Ebben az esetben legfeljebb emberismereti képességünkre hagyatkozhatunk, ha ki akarjuk deríteni, hogy a kofa milyen tartásmódból származó tojást árul.

Mit takarnak a tojásokon található jelzések? Tudatos vásárló. 2018.03.19.

<http://tudatosvasarlo.hu/cikk/mit-takarnak-tojasokon-talalhato-jelzesek> (Utolsó letöltés:

2018.03.19.) *Két tojás sem egyforma. Termelőtől az asztalig.* 2018.03.19.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

<http://elelmiszerlanc.kormany.hu/ket-tojas-sem-egyforma-mit-jelentenek-a-tojas-hejan-olvashato-szamok-es-betuk> (Utolsó letöltés: 2019.03.19.)

Tippek friss zöldségekhez és gyümölcsökhöz

Vásárlás:

- Olyan darabokat válasszunk, amelyek nem sérültek, és nincs rajtuk ütődésnyom!
- Ha frissen felvágott termékek közül válogatunk, mint például fél görögdinnye vagy zacskózott fejes saláta, akkor a fagyasztott vagy jég között tartott darabok közül válasszunk!
- A gyümölcsöket és a zöldségeket ne tegyük egy zacskóba a hússal vagy hallal!

Tárolás:

- A romlandó gyümölcsöket és zöldségeket (pl.: eper, saláta, fűszernövények, gomba) tiszta hűtőszekrényben, 5°C-on vagy kisebb hőmérsékleten tároljuk!
- Hűtve tároljunk minden felvágott vagy hámozott terméket!

Elkészítés:

- A friss termékek elkészítése előtt és után is szappannal és melegvízzel mossunk kezet legalább 20 másodpercig!
- Vágjuk le a hibás, sérült részeket a gyümölcstről vagy zöldségről, és a rohadtnak tűnő darabokat dobjuk ki!
- Minden darabot alaposan mossunk meg folyó vízben evés, szeletelés vagy főzés előtt!
- Ha az előre felvágott, zacskózott termék csomagolásán fel van tüntetve, hogy előre tisztított, akkor további mosás nélkül felhasználhatjuk azt!
- Még ha meg is akarjuk hámozni fogyasztás előtt a gyümölcsöt vagy zöldséget, akkor is fontos, hogy előtte alaposan mossuk meg!
- Nem ajánlatos a gyümölcsöt vagy zöldséget szappannal és mosószerrel mosni!
- A szilárdabb termékeket, mint például a citromot vagy az uborkát egy tiszta kefével súroljuk tisztára!

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

- Ha tiszta törleronggyal vagy papírtörölővel megszárítjuk a zöldséget, gyümölcsöt, tovább csökken a jelenlevő baktériumok száma!

Tippek friss zöldségekhez és gyümölcsökhöz. Tudatos vásárló. 2018.03.19.

<http://tudatosvasarlo.hu/otlet/tippek-friss-zoldsegekhez-es-gyumolcsokhoz> (utolsó letöltés: 2019.03.19.)

Környezetbarát Termék

Magyarországon 1994 óta használt jelzés, mely a termékek környezetbarát vagy környezetkímélő jellegét tanúsítja. A nemzeti Környezetbarát termék minősítő rendszer az EU ökocímke mintájára jött létre. A rendszer célja egyrészt a vállalatok ösztönzése tisztább technológiák alkalmazására és környezetbarát termékek fejlesztésére, valamint az ezek iránti kereslet elősegítése.

Európai ökocímke

A környezetbarát termékek és szolgáltatások európai védjegye (European Ecolabel), amelyet 1992-ben alapítottak azzal a céllal, hogy ösztönözzék a vállalkozásokat környezetbarát termékek és szolgáltatások piacra vitelére. Ez a címke garantálja a fogyasztóknak a termék kiváló környezeti tulajdonságait és a magas minőségét. Ez a jel valamennyi textíliára, anyagra, fonalra és szálra alkalmazható, ha megfelelnek az EU által támasztott követelményeknek, és felhasználásuk a környezeti behatásokat a minimális szinten tartja.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Európai Unió ökológiai logó, vagy más néven "eurolevél"

2010 óta minden olyan előre csomagolt bioterméken fel kell tüntetni, amely teljes egészében megfelel az EU ökológiai gazdálkodásról szóló rendeletének, és az uniós tagállamokból származik. Importált termékek esetén használata nem kötelező. A címke nagyban segíti a fogyasztókat, hogy könnyebben felismerjék az ökológiai úton előállított élelmiszereket.

Magyar Termék

2006-ban, 13 hazai cég összefogásával alakult azzal a céllal, hogy közös költségkeret összeadásával, központi kommunikációval segítse visszaállítani a magyar munkaerő és a magyar termék becsületét. Piaci szereplők általi kezdeményezés, amely szeretné megnyerni a gazdasági döntéshozók támogatását az ország gazdasági eredményének javítása érdekében. Kizárólag olyan terméken találhatjuk meg a címkét, amely végleges formáját Magyarországon nyerte, és a hazai forgalomba hozatal előtt más országban nem került forgalomba.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Kiváló Magyar Termék

1998-ban hozták létre, a védjegy célja az élelmiszer-előállítók védelme, a fogyasztók tájékoztatásán keresztül a fogyasztói döntések befolyásolása, az általános élelmiszer-fogyasztási kultúra fejlesztése, az élelmiszergyártók ösztönzése a minőségfejlesztésre és az országimázs erősítése.

Magyar Baromfi

2002 óta használt védjegy, azon magyar termelők használhatják, akiknek Magyarországon nevelt és feldolgozott (vágott, darabolt és csomagolt) baromfiból készült termékei megfelelnek a hatályos magyar és uniós jogszabályokon túl, a védjegy szabályzata által előírt minőségbiztosítási szabályoknak is.

Magyar Termék Nagydíj

Az európai regionális tanúsító védjegyek sorába tartozik. A fogyasztói alapjogoknak, fogyasztóvédelmi és környezetvédelmi előírásoknak megfelelő magas minőségű termékeket, szolgáltatásokat és előállítókat ismeri el.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Premium Hungaricum

A Kárpát-medence minden olyan élelmiszeripari kis- és középvállalkozását támogatja ez a védjegy, amely a magyar hagyományokat tisztelő, egyedi és kiváló termékeket állít elő, mivel az alapító tagok (borászok, pálinka-, tészta- és vízgyártók) szerint ezek a termékek, illetve innovációk gyakran nem kapnak megfelelő anyagi támogatást a piacra jutáshoz és a fejlesztéshez. Az értékteremtésen túli cél, hogy ne csak az elit hungarikumok, hanem a többi kiváló magyar termék is nemzetközileg ismertté váljon.

Biokontroll Hungária (HU-ÖKO-01)

Azon ökológiai élelmiszereken és mezőgazdasági termékeken látható, melyek előállításuk ellenőrzött, vagyis a rájuk vonatkozó közösségi és hazai jogszabályokat betartották, valamint az állam hatósági kontrollja alatt működő ellenőrzési rendszerben állították elő. Ilyen címkével ellátott termékek vásárlása esetén biztosak lehetünk benne, hogy az általunk vásárolt élelmiszer egészséges, ezen felül a fenntartható gazdálkodást támogatjuk általa.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Fair Trade

Magyarul méltányos kereskedelem. A címke bizonyítja, hogy az adott termék méltányos árakon, tisztességes munkakörülmények között lett előállítva, valamint kiegyensúlyozott kereskedelmi feltételeken alapuló gazdasági kapcsolatot is takar a fejlődő országok dolgozói és gazdálkodói között. Ilyen címkével ellátott termékek vásárlásával a fejlődő országok termelőinek segítünk a szegénység és egyenlőtlenségek leküzdésében.

Made-by

A „tisza ruha” vagy „tisza divat” termékei környezeti és társadalmi szempontból is teljesítik a fenntarthatósági követelményeket. Környezeti szempontból biogazdálkodást, társadalmi szempontból a fair trade elveinek való megfelelést jelenti.

ÖKO-Tex

Az ártalmas károsanyagoktól mentes ruházati cikkekre vonatkozó tanúsítvány. Azt bizonyítja, hogy a termék olyan textíliából készült, ami nem tartalmaz allergiát okozó vagy rákkeltő színezőanyagokat, tesztelésen esett át különböző vegyszerekre, nehézfémekre és biológiailag aktív anyagokra

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

vonatkozóan, illetve bőrbarát Ph értékkel rendelkezik.

Energiacímke

Az energiacímkét hűtőgépeken, mosó- és mosogatógépeken, vízmelegítőkön, tűzhelyeken, fényforrásokon és légkondicionáló berendezéseken kötelező feltüntetni. 1995-ben vezették be, célja, hogy pontos, felismerhető és összehasonlítható információval lássa el a fogyasztókat a háztartási készülékek energiafogyasztására, teljesítményére és egyéb lényeges tulajdonságaira vonatkozóan. Lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy azonosítsák egy adott termék tényleges energiahatékonyságát, és felbecsüljék a termék energiaköltség-csökkentési képességét.

Ügyelj környezeted tisztaságára!

Eredetileg a „Keep Britain Tidy” mozgalom jelképe. A nemzeti hulladékellenes kampány célja a közvetlen lakókörnyezet tisztaságának védelme és az antiszociális viselkedés visszaszorítása volt.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Szelektív gyűjtést igénylő elektromos berendezések

Elemeken és akkumulátorokon, valamint elektronikai berendezéseken kell feltüntetni. Amennyiben a kuka alatt fekete hasáb is látható, az azt jelzi, hogy a termék visszagyűjtésének és ártalmatlanításának költségeit a gyártónak kell fizetnie. Amennyiben a fekete hasáb nem szerepel, úgy a termék visszagyűjtéséért csak csere esetén felelős a gyártó.

Műanyag hulladékok hasznosítását megkönnyítő jel

A műanyagok típusát adja meg a DIN 6120 szabvány alapján:
01 - PET = polietilén-tereftalát
02 - PE-HD = nagy sűrűségű polietilén

Ez a jel további anyag típusok megjelölésére is feltüntethető:
20 - PAP = hullámlemez
21 - PAP = nem hullámlemez jellegű karton
22 - PAP = papír

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Zöld Pont

Jelentése, hogy az adott csomagolásra befizették a megfelelő díjat a nemzeti csomagoláshasznosító szervezetnek, hogy az elvégezze a termékek csomagolásának visszagyűjtését, hasznosítását, illetve ártalmatlanítását.

FSC

FSC = Forest Stewardship Council, magyarul Felelős Erdőgazdálkodás Tanácsa.

1993-ban hozták létre a riói csúcs hatására, hogy a faanyag eredetének igazolásával globális szinten fellépést sürgessen a fenntartható és felelős erdőgazdálkodásért. A minősítés során figyelembevett szempontok közé tartozik például, hogy a fakitermelés és az erdő(újra)telepítés folyamán érvényesül a biodiverzitás és az ökológiai egyensúly fenntartása, valamint biztosított az érintett területeken a helyi dolgozók és a lakosság jogainak, és érdekeinek érvényesülése is.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Állatokon nem tesztelt

Bár 2013 márciusától az Európai Unióban tilos forgalomba hozni állatokon tesztelt kozmetikumokat, nem árt tisztában lennünk ezzel a címkével is.

A címke igazolja, hogy a számítógépek és a szerverek áramforrásai 20%-os, 50%-os és 100%-os terhelés mellett is legalább 80 százalékos hatékonysággal dolgoznak. Azaz a felvett energia legalább 80 százalékát hasznosítják, és csak a maradék távozik hő formájában. Az átlagos tápok – különösen alacsony terhelésnél – általában közel sem gazdálkodnak ilyen jól. A 80 Plus minősítéssel rendelkező gépek körülbelül egyharmaddal hatékonyabban működnek a többi gépnél – a címkéző szervezet állítása szerint.

A minősítés feltétele a termékek vizsgálata és tesztelése.

Ma már a címkének hat fokozata van: 80 Plus, 80 Plus Bronze, Silver, Gold, Platinum és Titanium

A címke elsősorban az Egyesült Államokban igazán elterjedt.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Ezzel a jelöléssel ellátott termékek megfelelnek az uniós szabályoknak, és szabadon mozoghatnak az európai piacon. Ha egy gyártó CE-jelöléssel látja el valamely termékét, ezzel saját kizárólagos felelőssége mellett azt garantálja, hogy a termék eleget tesz a CE-jelöléssel járó valamennyi jogi kötelezettségnek. A CE-jelölés a más országokban gyártott és az EGT-országokban értékesített termékeken is megjeleníthető, nem jelenti automatikusan azt, hogy az Unión belül gyártották.

Demeter

1928-ban alapított védjegy, az ökológiai gazdálkodásból származó termékek megjelölésére használják. A világ legnagyobb farmgazdaságait fogja össze és a három legnagyobb biotermék tanúsító szervezet egyike. A legszigorúbb és a legmegbízhatóbb szabályozás egész Európában.

Az első ökocímke, 1978 óta létezik. Azok a termékek kaphatták meg, amelyek kiváltak más környezetre káros termékeket. Az embléma önmagában nem állhatott, azon egy felirat is szerepelt, ami jelezte, mitől környezetbarát az adott termék vagy szolgáltatás. Kezdetekben elsősorban az egészség védelme volt a fő szempont az értékelésekkor, de ma komplexen jelennek meg benne

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

a fogyasztók és környezeti érdekek. A tanúsítást egy független szakmai zsűri, a felelős minisztérium és hatság, valamint tanúsító szervezet végzi. A címke weboldalán termék-, márka és szolgáltatáskereső található angol és német nyelven. 125 termékcsoportban ma már több mint 11.000 termék- illetve szolgáltatás nyerte el a minősítést

A termékeken feltüntetett jelek egy részét a gyártók választják maguknak, ami takarhat valóban környezetbarát terméket, de ezt nem ellenőrzi külső szervezet. Az egyik legismertebb ilyen jelzés a Möbius-szalagként is emlegetett körbefutó nyíl. Ez a jel önmagában csak annyit jelent, hogy a termék újrahasznosításra alkalmas, ám arra nincs garancia, hogy ez valóban meg is történik. Műanyagok csomagolásán a „körbenyilakban” gyakran egy szám van feltüntetve, alatta kiegészítő betűjelzéssel. Ezek jelzik a műanyag fajtáját, amelynek az újrahasznosítást megelőző gyűjtésnél, válogatásnál van jelentősége.

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Légúti irritációt okozhat.
Álmosságot vagy szédülést okozhat.
Allergiás bőrreakciót válthat ki.
Súlyos szemirritációt okoz.
Bőrirritáló hatású.
Lenyelve ártalmas.
Bőrrel érintkezve ártalmas.
Belélegezve ártalmas.
Károsítja a közegészséget és a környezetet, mert a légkör felső rétegeiben lebontja az ózont.

Például hol találhatjuk meg?

Mosószeres, WC-tisztító szerek,
hűtőfolyadék

Lenyelve és a légutakba kerülve
halálos lehet.
Károsítja a szerveket.
Károsíthatja a szerveket.
Károsíthatja a termékenységet vagy
a születendő gyermeket.
Feltehetően károsítja a
termékenységet vagy a születendő
gyermeket.
Rákot okozhat.
Feltehetően rákot okoz.
Genetikai károsodást okozhat.
Feltehetően genetikai károsodást
okoz.
Belélegezve allergiás és asztmás
tüneteket, és nehéz légzést okozhat.

Például hol találhatjuk meg?

Terpentin, benzin, lámpaolaj

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Lenyelve halálos.
Bőrrel érintkezve halálos.
Belélegezve halálos.
Lenyelve mérgező.
Bőrrel érintkezve mérgező.
Belélegezve mérgező.

Például hol találhatjuk meg?

Peszticidek, biocidek, metanol

Fémekre korrozív hatású lehet.
Súlyos égési sérülést és
szemkárosodást okoz.

Például hol találhatjuk meg?

Lefolyótisztítók, ecetsav, sósav,
ammóniákgumi

Nagyon mérgező a vízi élővilágra,
hosszan tartó károsodást okoz.
Mérgező a vízi élővilágra, hosszan
tartó károsodást okoz

Például hol találhatjuk meg?

Peszticidek, biocidek, benzin,
terpentin

Magyarországon használatos öko címkék gyűjteménye. Öko-Pack Kft. 2018.03.19.
<http://www.okopack.hu/hu/magyarorszag-on-hasznalatos-okocimkek-gyujtemenye>
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

A projekt a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósult meg.

Felhasznált irodalom:

Spórolási tippek. Hulladékból termék. 2018. 03. 19.
<http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/erdekesseg/sporolas/> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Spórolási tippek. A környezettudatos ember. Hulladékból termék. 2018. 03. 19.
http://hulladekboltermek.hu/cikk/0917/520555/20090422_sporolasiti_1.htm (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

A tudatos vásárló (új) 12 pontja. Tudatos vásárló. 2018.03.19.
<http://tudatosvasarlo.hu/12pont> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Nem kérünk szórólapot! http://diak.hulladekboltermek.hu/kreativ_anyagok/letoltes/
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Megelőzés. Hulladékból termék. 2018.03.19.
<http://diak.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/megelozes/> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Komposztálható tányérok mosogatásmentes bulihoz. Tudatos vásárló. 2018.03.19.
<http://tudatosvasarlo.hu/cikk/komposztalhato-tanyerok-mosogatasmertes-bulihoz>
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)

Mit takarnak a tojásokon található jelzések? Tudatos vásárló. 2018.03.19.
<http://tudatosvasarlo.hu/cikk/mit-takarnak-tojasokon-talalhato-jelzesek> (Utolsó letöltés: 2018.03.19.)
Két tojás sem egyforma. Termelőtől az asztalig. 2018.03.19.
<http://elemiszerlanc.kormany.hu/ket-tojas-sem-egyforma-mit-jelentenek-a-tojas-hejan-olvashato-szamok-es-betuk> (Utolsó letöltés: 2019.03.19.)

Magyarországon használatos ökocímkék gyűjteménye. Öko-Pack Kft. 2018.03.19.
<http://www.okopack.hu/hu/magyarorszagon-hasznalatos-okocimkek-gyujtemenye>
(Utolsó letöltés: 2018.03.19.)